فەزل و گەورەیی

قورئانی پیرۆز

نووسینی :

قاسم محسن عولا

أبو: شعیب کردی

٢٠٢٣م - ١٤٤٤ه

پیناسەی قورئانی پیرۆز

قورئانی پیرۆز ووتە و کلامی (خوای گەورە) یە لە لایەن ئەووەوە دابەزیوە هاتۆتە خوارەوە ، هەر بۆ لای ئەویش دە گەڕێتەوە ، پەروەردگار خۆی بە حەقیقەت قسەی پی کردووە ، وە دروست کراوەیك نیە لە دروست کراوە کانی ،بەلکو ووتەو کلامی (خوای گەورە) خۆیە تی ، ووتە و کلامیش سیفەتیکە لەسیفە تەکانی پەروەردگارمان ، وە بە فریشتەیە کەی خۆی کە ناوی (جبریل) – علیه السلام – دابیە زاندووە و ناردوویەتی بۆ پیغەمبەری ئاخرزمان (محمد) ﷺ بە زمانی عەربی دابەزیوە ،لە سەرەتا دا لە نیو سینەکان دا بووە بەتایبەتی سینە پیغەمبەری خوا ﷺ لە گەل هاوەلانی ،دواتر دەست کرا بە نووسینەوەی قورئانی پیرۆز ، لە سەر پەلکی دارو پستە ئاژەل دا ، دوتریش نووسراوە تەوە بە شیوەی مصحف ، هەروە ها سنەدە گەشی تواترە واتە : بە شیوەی کی پوخت و دروست و نەچراوە یەك لەدوای یە ك گیڕاونیانەتەو ە و ، وە سنەدی قورئان گەیشتوە بەسەردەسمان بەبی پچران و بە بی ئەحاد بە ریگایە ئاشکراوە بە ناو بانگ ، ئە گەر بە شیوە ی ئە حاد بیت واتە : یەك کەس گیڕاو بیتەوە ئەوە قورئان نیە معجیزە ش نیە، کە بە سورەتی (الفا تحە) دەست پی دە کات کۆتایی دیت بە سورەتی (الناس) .

قورئانی پیرۆز بۆ پیغەمبەری خوا ﷺ هاتۆتە خوارەوە ، بۆ ئەوەی خەلکی لە تاریکیە کانی کوفر و شریك و تاوانی گەورە بچووك رزگار بکات یان دەربیهینیت بۆ رووناکی و (توحید) ی (لا إله إلا الله) یەکتا پەرستی و چاکە کاری کردن ، هەروەك (خوای گەورە) دەفەرموویت : ﴿هُوَ ٱلَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِۦٓ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ لِّيُخْرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ٩﴾[الحديد : ٩] واتە : خوا ئەو زاتەیە ئایەتە روون و ئاشکراکانی قورئان دادە بەزینیت بۆ سەر ئەندەی خۆی ، تا لە تاریکا یی یەکان دەرتان بهینیت و بتا نخاتە ناو نور و رووناکیە وە ، بەراستی ئەو (خوایە بەسۆزو میهرەبانە بۆتان .

قورئانی پیرۆز کۆتا پەرتووکی ئاسمانی و گەورە ترین و تەواوترینیانە بۆ کە (خوای گەورە) بە پیغەمبەرەی ئاخر زمان ﷺ دەفەرموویت : ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ بَلِّغْ مَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ۖ وَإِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُۥ ۚ وَٱللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ ٱلنَّاسِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِي ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ ٦٧﴾[المائدة : ٦٧] واتە : ئەی پیغەمبەری خوا ﷺ بە یان بکە یان رایگەیەنە بە خەلکی ئەوەی هینراوە تە خوا رەوە بۆت لە لایەن پەروەردگارتەوە ، وە ئەگەر وانەکەیت ئەو پەیامەکەی (خوای گەور ت) رانە گەیاندەوە یان راسپیرەکەی خوات لە نەگەیاندووە و بەجیت نە هیناوە وە (خوای گەورە) تۆ دە پاریزی لە خەلکی کە بت کوژن بی گومان (خوای گەورە) رینموونی بی باوەران ناکات .!!

ئەم قورئانە کە دا بەزیوە بۆ پیغەمبەری خوا ﷺ بەلینی پاراستنی پیدراوە تاکو رۆژی دوایی هەروە ك (خوای گەورە) دەفەرموویت : ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا ٱلذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ٩﴾[الحجر : ٩] واتە : بی گومان هەر ئیمە قورئانمان ناردۆتە خوارەوە و بەراستی هەر ئیمەش دەی پاریزین ..!!

ئەم قورئانە کە (خوای گەورە) باسی دەکات تەحەدای یان هەموو مرۆڤ و جنۆکەی پیدەکات کۆببنەوە کە بتوانن هاوشیوەی ئەم قورئانە یان سورەتیك یان تەنها ئایەتیکیش بهینن بەلام هەر گیز نەیان توانیوە و ناشتوانن ، هەروەك (خوای گەورە) دەفەرموویت : ﴿قُل لَّئِنِ ٱجْتَمَعَتِ ٱلْإِنسُ وَٱلْجِنُّ عَلَىٰٓ أَن يَأْتُوا۟ بِمِثْلِ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِۦ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ٨٨﴾[الإسراء : ٨٨] واتە : ئەی پیغەمبەری خوا ﷺ بلی سویند بە خوا ئە گەر هەموو گرۆیی ئادەمیزاد و جنۆکەیان پەری کۆببنەوە بۆ ئەوەی وینەی ئەم قورئانە بینن ناتوانن وینەی ئەم قورئانە بینن هەرچەندە پشتیوانی یەکتریش بن ..!!

ئەم قورئانە راست خستنەوەی پەرتووکە ئاسمانەیە کانی پیش خۆیەتی ، وەك (تەورات) ، (ئینجیل) ، (زبور) (مصحف ابراهیم) وە پەرتووکە کانی تریش ، هەروەك (خوای گەورە) دەفەرموویت : ﴿وَأَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ ۖ فَٱحْكُم بَيْنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ﴾[المائدة : ٤٨] واتە : ئیمە قورئا نمان هاوری لەگەل هەموو حەقیقەت و راستیەکدا بۆ تۆ دابەزاندووە ، راستی و دورستی پەرتووکە کانی پیش خۆیەشی دیاری دەکات و چاودیرە بەسەر هەموویاندا کاتیك خاوەنانی کتیب لە (گاور جوولە کە) دا گیرو گرفتیان دەهینن بۆ لای تۆ بە و بەرنامەیەی خوا ناردوویەتی دادوەری بکە لە نیوانیان دا ..!!

هەر کەسیك لە گرۆیی ئادەمیزاد دوای دابەزینی ئەم قورئانە وە دوایی بەیان کردن و راگەیاندنی ، هەر کە سیك بی باوەر بیت پی یان باوەر بەم قورئانە نەهینیت ئەوا بی گومان کافر بووە یان بی باوەر بووە یان فاسق بووە پی بۆ هەمیشە لە دۆزەخدا دەبیت ، هەر وەك (خوای گەورە) دەفەرموویت : ﴿ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا يَمَسُّهُمُ ٱلْعَذَابُ بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ٤٩﴾[الأنعام : ٤٩] ئەوانەش کە باوریان نەهینان بە ئایەتە و بەلگە کان و فەرمانەکانی ئیمە ، سزاو ئازار یە خەیان پی دە گریت و پییاندا دە دچزیت و بە هۆی ئەوەی دەرچوون لە فەرمانی (خوای گەورە) ..!!

ئەم قورئانە پەرتوو کیکە تایبەت کراوە بۆ هەموو خەلکی سەر رووی زەمین یان بۆ گرۆیی هەموو ئادەمیزادو جنۆکە دا ، هەروەك (خوای گەورە) دەفەرموویت : ﴿إِنَّآ أَنزَلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ لِلنَّاسِ بِٱلْحَقِّ ۖ فَمَنِ ٱهْتَدَىٰ فَلِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ ٤١﴾[الزمر : ٤١] واتە : بی گومان ئیمە ئەم قورئانەمان بۆ تۆ دابە داندووە تا هرچی راستیە کانە بۆ خەلکی روون ببیتەوە ، جا ئەوەی ریبازی ، هیدایەت بگریتە بەر ، ئەوا خۆی یان نفسی خۆی ئازا نجی کردووە ، ئەوەش کە گومرابووە ، گومرا بوونەکەی لەسەر خۆی دەکەویت ، وەنەبیت تۆ چاودیرو پا لیوە نەریان بیت تا بەرزۆر بیان خەیتە سەر ریبازی هیدایەت ..!!

بی گومان جا پەرتوو کیك یان کتابیت کە وسف کردن و پیناسە کانی و وە یان بابەتەکانی بەم شیوە بیت کە تحدای هەموو گرۆیی ئادەمیزادی پی بکریت ، کە لە پیشدا باسمان کرد ، جا پیویستە و حەقە لەسەر هەموو بەندەیەکی (خوای گەورە) بیخوینیتەوە هەول بدات بەشیوەیەکی پوخت و دروست لی تی بگات ، تی گەشیتنی قورئانی پیرۆزیش بە خوینەوە لی رامان و ووردبنەوە ی راست دورست هەیە ، پاشانیش کار بەم قورئانە پیرۆزە بکەین لە ژیانی رۆژانەمان دا لە هەموو کات و شوینیك دا کار بە قورئانی پیرۆز بکە ، چونکە هیچ یاسایەکی عورفی وزعی نیە لەسەرووی قورئانی پیرۆز بە لکو قورئانی پیرزۆ لە سەرووی هەموو یاساکانی جیهاندایە ، هەر بۆیە خویندنەوەی قورئانی تیگەیشتن و تی فکر کردن و وورد بوونەوە لی ، دەبیتە مایە دل خۆشی هەموو بەندەیەك ، هەروەها دەبیتە مایە سەرفرازیی لە دونیا و دوا رۆژدا ،(خوای گەورە) هیدایە تمان بدات بە نوری قورئان وە لە ئەهلی قورئان حیسابمان بکات بە فەزل و بەخششی خۆی ئامین

فەزل و گەورەیی قورئانی پیرۆز

بی گومان قورئانی پیرۆز فەزل و گەورەیی یەكجار زۆرە لە چەند ئایەتیكی قورئانی پیرۆز دا باسی فەزل و گەورەیی قورئان دەكەین ، وە لە چەند فەرموودەیەكی پیغەمبەری خوا ﷺ باس لە فەزل و گەورەیی قورئانی پیرۆز دە كەین ..!!

یەكەم : فەزل گەورەیی قورئان لە ئایەتەكانی قورئاندا :

ئەم (قورئانە) هیچ شك گومانیكی تیدا نیە ریگا نیشاندەرە : (خوای گەورە) دەفەرموویت : ﴿ذَٰلِكَ ٱلۡكِتَٰبُ لَا رَيۡبَۛ فِيهِۛ هُدٗى لِّلۡمُتَّقِينَ ۝٢﴾ [البَقَرَة : ٢] واتە : ئەم پەرتووكە یان ئەم قورئانە هیچ شك و گومانیكی تیدا نیە ، كە لە لایەن (خوای گەورە) رەوانە كراوە بە جبریل – علیه السلام – بۆ پیغەمبەر محمد ﷺ كە بۆتە مایە رینموویی و سەرچاوەی هیدایەت بۆ ئیمانداره كان یان خوا ناسە كان و پاریزكاران كە ئەوانەن فەرزەكان جی بەجی دەكەن و لە حەرام خۆیان دەپاریزن ، لە رووی بیروباوەرو كردار و گوفتارەدا ..!!

ئەم (قورئانە) لە پەروەردگارەوە یە بە هیچ شیوەیە دروست كراو نیە لە لایەن كەسیكەوە : (خوای گەورە) دەفەرموویت : ﴿أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلۡقُرۡءَانَۚ وَلَوۡ كَانَ مِنۡ عِندِ غَيۡرِ ٱللَّهِ لَوَجَدُواْ فِيهِ ٱخۡتِلَٰفٗا كَثِيرٗا ۝٨٢﴾ [النِّسَاء : ٨٢] واتە : ئەوە بۆ ئەوانە سەرنجی قورئان نادەن وە لیكی نادەنەوە وە لی وورد نابنەوە ..!؟ خۆ ئەگەر لە لایەن كەسیكی ترەوە بوایە جگە لە (خوای گەورە) بی گومان جیاوازی و دژایەتیەكی زۆریان تیدا دەدۆزیەوە ..!!

بی دەنگی و ئارامی لە كاتی (قورئان) خویندن دا : (خوای گەورە) دەفەرموویت : ﴿وَإِذَا قُرِئَ ٱلۡقُرۡءَانُ فَٱسۡتَمِعُواْ لَهُۥ وَأَنصِتُواْ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ۝٢٠٤﴾ [الأَعۡرَاف : ٢٠٤] واتە : كاتیكیش كە قورئان دە خوینریت گویی بۆ بگرن و دلی بدەنی و بی دەنگ بن ، بۆ ئەوەی ئیوە رەحمتان پی بكریت و پەروەردگار بەزەیی پیتاندا بیتەوە ، بی گومان گوی گرتن بە دل و بیدەنگی كاركردی خۆی هەیە لەسەر بیسەر ، بیجگە لە پاداشتی بی سنوور ..!!

بەرزی و پایە بلندی (قورئان) : (خوای گەورە) دەفرموویت : ﴿وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَٰكَ سَبۡعٗا مِّنَ ٱلۡمَثَانِي وَٱلۡقُرۡءَانَ ٱلۡعَظِيمَ ۝٨٧﴾ [الحِجۡر : ٨٧] واتە : سویند بیت ئەی پیغەمبەری خوا ﷺ ئیمە حەوت ئایە تمان پیداویت كە(بریتیە لە سورەتی فاتیحە) هەروەها قورئانی گەورە و مەزنیشمان پی بەخشیوویت ..!!

ئەم (قورئانە) موژدە دەرو ریگا رۆشنكەری هەموو كەسیكە : (خوای گەورە) دەفەرموویت : ﴿إِنَّ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ يَهۡدِي لِلَّتِي هِيَ أَقۡوَمُ وَيُبَشِّرُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٱلَّذِينَ يَعۡمَلُونَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمۡ أَجۡرٗا كَبِيرٗا ۝٩﴾ [الإِسۡرَاء : ٩] واتە : بەراستی ئەم قورئانە هیدایەت بەخشە بۆ چاكترین و باشترین ریگە و ریباز و بەرنامەی ژیان ، مووژدە ش دەبەخشیت بە ئیماندارانەی كە كارو كردەوەی چاكە ئە نجام دەدان ، كە پاداشتی زۆرو بی سنوور چاوەریانە ..!!

ئەم (قورئانە) نوری رووناك كەورەی ریگا رۆشنكەری ئادەمیزادە : (خوای گەورە) دەفەرموویت : ﴿أَوَمَن كَانَ مَيۡتٗا فَأَحۡيَيۡنَٰهُ وَجَعَلۡنَا لَهُۥ نُورٗا يَمۡشِي بِهِۦ فِي ٱلنَّاسِ كَمَن مَّثَلُهُۥ فِي ٱلظُّلُمَٰتِ لَيۡسَ بِخَارِجٖ مِّنۡهَاۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلۡكَٰفِرِينَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ۝١٢٢﴾ [الأَنۡعَام : ١٢٢] واتە : ئەو كەسەی كە وەك مردوو وابوو ئیمە زیندوومان كردەوە بە نووری ئیمان واتە : (قورئانی پیرۆز) وە نوورو رووناكیەكمان پی بەخشی كە لە ژیانی دا لە ناو خەلكی پی دەرواو هەلسوكەوتی پی دەكات هاندەریەتی بۆ ئەو كەسە ، وە ك ئەو كەسە وایە كە لە تاریكستاندا گیری خوار دبیت و سەری لی دەرنەكات ، (لە گەل ئەوەشدا) ئا بەو شیوەیە كە دە بینریت كارو كردەوەی نا پەسەندو نا بەجی و بی باوەری بۆیان رازینراوەتەوە و دلیان پی خۆشە..!!

ئەم (قورئانە) لە مانگی رەمەزان هاتۆتە خوارەوە ،كە حەقە و باتل لیك جیادەكاتەوە : (خوای گەورە) دەفەرموویت : ﴿شَهۡرُ رَمَضَانَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ فِيهِ ٱلۡقُرۡءَانُ هُدٗى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَٰتٖ مِّنَ ٱلۡهُدَىٰ وَٱلۡفُرۡقَانِ﴾ [البَقَرَة : ١٨٥] **واتە :** مانگی رەمزان ئەو مانگەیە كەتیدا قورئانی پیرۆزی تیدا هاتووتە خوارەوە ،رینمووی بەشە بۆ خەلكی بەلگەی زۆری تیدایە ، دەبیتە رینموویی بۆ جیاكردنەوەی راست و ناراست و حەق و ناحەق واتە :(الفرقان) ..!!

ئەم (قورئانە) جوانرین و پیرۆزترین فەرمایشتە : (خوای گەورە) ﴿ٱللَّهُ نَزَّلَ أَحۡسَنَ ٱلۡحَدِيثِ كِتَٰبٗا مُّتَشَٰبِهٗا مَّثَانِيَ تَقۡشَعِرُّ مِنۡهُ جُلُودُ ٱلَّذِينَ يَخۡشَوۡنَ رَبَّهُمۡ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمۡ وَقُلُوبُهُمۡ إِلَىٰ ذِكۡرِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ هُدَى ٱللَّهِ يَهۡدِي بِهِۦ مَن يَشَآءُۚ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنۡ هَادٍ ۝٢٣﴾ [الزُّمَر : ٢٣] **واتە :** الله تعالی جوانترین و باشترین و پیرۆز ترین فەرموودەی یان فەرمایشتی ناردۆتە خوارەوە كە ئەم (قورئانەیە) هەندیك ئایەت و بابەتی لەیەك دەچیت ، هەندیك باسیش شیوە جیاوازو دووبارە بۆتەوە ، بە گیان و پیستی ئەو كەسەنەدا كە ترسی پەروەردگاریان لە دل دەروون دا هەیە ، لە وەو دوا گیان پیست و دلیان نەرم ئامادە و چالاك دەبیت بۆ یادی (خوای گەورە) و بۆ خوا پەرستی ئا ئەوە هیدایەت و رینموونی دەكات بۆ ئە پلە و پایە بەرزانە ئەوەش كە ریبازی خوا وون بكات كەس نیە رینموونی بكات ..!!

ئەم (قورئانە) پەرتووکیکی بەنرخ و ناوازیە : (خوای گەورە) دەفەرموویت : ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِٱلذِّكۡرِ لَمَّا جَآءَهُمۡۖ وَإِنَّهُۥ لَكِتَٰبٌ عَزِيزٌ ٤١﴾ [فُصِّلَت : ٤١] واتە : بەراستی ئەوانەی کە بی باوەر بوون بەو (قورئانە) لە کاتیدا بۆیان هاتە خوارەوە ، بی گومان ئەو (قورئانە) پەرتووکیکی زۆر بەنرخ ناوازە یە ، هیچ ناحەقی و نادروستی و ناتەواوییەکی تیدا بەدی ناکریت ، لە هیچ روویەکەوە نەلەرووی ئیمانی ، نە لەرووی زانستی ، نە لەرووی میژوویی ، نە لەرووی جوغرافی ..!!

ئەم (قورئانە) پر لە دانایی و حیکمەتە : (خوای گەورە) دەفرموویت : ﴿الٓرۚ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡحَكِيمِ ١﴾ [یُونُس : ١] واتە : چەند پیتك لە سەرتایی هەندی لە سورەتەکانی قورئاندا هاتووە کە ژمارەیان (١٤) پیتە نیوەی کۆ پیتەکانی زمانی عەرەبین ، بۆ سەلماندنی (ئەعجاز) و مەزنی و گرنگی قورئان کە لە توانای هیچ کەسدا نیە بەو پیتانە پەرتووکیکی ئاوا بی وینە دابنیت ، بە رادەیە هەتاکو ئەگەر هەمووی گرۆی ئادەمیزاد و پەری کۆببنەوە بۆ ئەو مەبەستە بی گومان ناتوانن ، هەروەها چەندەها نهینی تریشی تیدایە ، زاناکان لە هەندیکی دواون ، هەندیکیشیان ووتوویانە : هەر (خوای گەورە) خۆی زاناو دانایە بە نهینی و ئەو پیتانە ،ئەو ئایە ت و فەرمانانەی لەم سورەتەدا هەیە چەندە ئایەت و فەرمانیکی ئەو قورئانە پر لە دانایی حیکمەتە ..!!

ئەم (قورئانە) جیاکەرەوەی حەق و ناحەقە یان جیاکەوەری حەق باتلە و ئاگادارکەرەوەیە : (خوای گەورە) دەفەرموویت : ﴿الٓرۚ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ وَقُرۡءَانٖ مُّبِينٖ ١﴾ [الحِجر : ١] واتە : واتە : **چەند** پیتك لە سەرتایی هەندی لە سورەتەکانی قورئاندا هاتووە کە ژمارەیان (١٤) پیتە نیوەی کۆ پیتەکانی زمانی عەرەبین ، بۆ سەلماندنی (ئەعجاز) و مەزنی و گرنگی قورئان کە لە توانای هیچ کەسدا نیە بەو پیتانە پەرتووکیکی ئاوا بی وینە دابنیت ، بە رادەیە هەتاکو ئەگەر هەمووی گرۆی ئادەمیزاد و پەری کۆببنەوە بۆ ئەو مەبەستە بی گومان ناتوانن ، هەروەها چەندەها نهینی تریشی تیدایە ، زاناکان لە هەندیکی دواون ، هەندیکیشیان ووتوویانە : هەر (خوای گەورە) خۆی زاناو دانایە بە نهینی و ئەو پیتانە ، ئەم ئایەتانەی لەم سورەتەدا هاتووە چەند ئایەتیکی ئەو قورئانەن روون و ئاشکرایە ..!!

ئەم (قورئانە) پەرتووکیکی پیرۆزە راستی دەسەلمینی : (خوای گەورە)دەفەرموویت : ﴿وَهَٰذَا كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ مُبَارَكٞ مُّصَدِّقُ ٱلَّذِي بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ ٱلۡقُرَىٰ وَمَنۡ حَوۡلَهَاۚ وَٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۖ وَهُمۡ عَلَىٰ صَلَاتِهِمۡ يُحَافِظُونَ ٩٢﴾ [الأَنۡعَام : ٩٢] واتە : ئەم قورئانە کتبیکی یان پەرتووکیکی زۆر پیرۆزە ، دامان بەزاندووە ، راستی کتیبەکانی پیش خۆی دەسەلمینیت بە تایبەتی (تەورات و ئینجیل) کە ئەوانیش لە لایەن (خوای گەورە) رەوانە کراون تاکو شارە کۆنە کە و هەموو ئەو کەسانەی دەوروبەری دا چلەکینیت و بانگیان بکات بۆ ئیسلام یان بۆ ئیمان کە دانیشتوانی هەموو گۆیی زەوی دەگریتەوە جا ئەوانەی باوەریان بە رۆژی قیامەت هەیە..؟! باوەریان بە قورئانیش هەیە ..؟! وە لەسەر نویژە کانیان بەردەوامن و هەمیشە لەکاتی خۆی دا ئە نجامی دەدەن ..!!

ئەمانەی دەست بەم (قورئانە) وە دەگرن پاداشتیان وون نابیت : (خوای گەورە) دەفەرموویت : ﴿وَٱلَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِٱلۡكِتَٰبِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُصۡلِحِينَ ١٧٠﴾ [الأَعۡرَاف : ١٧٠] واتە : ئەوانەش کەبە کتابی (تەورات) پابەندی دەکەن ، هانیان دەدات بۆ باوەرهینان بە محمد ﷺ و نویژەکانیان بە چاکی ئە نجام دەدا ، بی گومان پاداشتیچاکسازان بەزایە نادەین ..!!

زانست و زانیاری (قورئان) یان فەرمایشتی خوا تەواو نابیت و لە نەبرانەوە دایە : (خوای گەورە)دەفەرموویت : ﴿قُل لَّوۡ كَانَ ٱلۡبَحۡرُ مِدَادٗا لِّكَلِمَٰتِ رَبِّي لَنَفِدَ ٱلۡبَحۡرُ قَبۡلَ أَن تَنفَدَ كَلِمَٰتُ رَبِّي وَلَوۡ جِئۡنَا بِمِثۡلِهِۦ مَدَدٗا ١٠٩﴾ [الكَهۡف : ١٠٩] واتە : ئە ی پیغەمبەر ﷺ پیان بلی : ئەگەر دەریا هەر هەمووی عبرو مەرەکەب بیت و زانست و زانیاری پەروەردگارمی پی بنووسرایە ، دەریا تەواو دەبوو پیش ئەوەی زانست و زانیاری پەروەردگارم تەواو بیت ، ئەگەر چەندەها ئەوەندەی تر دەریاش بهینن و بیکەنە عبرو مەرەکەب ، چونکە زانست و زانیاری پەروەرگار کۆتایی نایە و بی سنوورە ..؟؟!!

ئەم (قەرئانە) ئاسان کراوە بۆ خویند نەوە یاد خستنەوەی یان بیر هاتنەوەی : (خوای گەورە)دەفەرموویت : ﴿وَلَقَدۡ يَسَّرۡنَا ٱلۡقُرۡءَانَ لِلذِّكۡرِ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٖ ١٧﴾ [القَمَر : ١٧] واتە :بی گومان ئیمە قورئان مان ئاسان کردووە بۆ خویندنەوە و تیگەیشتن و یاردەوەری وەرگرتن ، ئایا کەسی هەیە کە دەرکی حەقیقەت وراستی بکات ..؟!

هیچ پینووسیك ناتوانیت بەتوانیت دەقەتی نووسینەوە زانست و زانیاری ئەم (قورئانە) بیت یان کتابەی پەروەردگار بیت : (خوای گەورە)دەفەرموویت : ﴿وَلَوۡ أَنَّمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ مِن شَجَرَةٍ أَقۡلَٰمٞ وَٱلۡبَحۡرُ يَمُدُّهُۥ مِنۢ بَعۡدِهِۦ سَبۡعَةُ أَبۡحُرٖ مَّا نَفِدَتۡ كَلِمَٰتُ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ٢٧﴾ [لُقۡمَان : ٢٧] **واتە :** ئەگەر هەرچی دەرەختەکانی سەر زەوی هەیەببنە پینووس ، دەریاش هەرچی هەیە ببیتە حەوت ئەوەندە و ببیتە عبرو مەرەکەب و زانست و نهینی دروستکراوە کانی (خوای گەورە) بووسنەوە قەلەمەکان کوێر دەبن واتە :(نووکیان نامینی) و تەواو دەبن، وە عبرو مەرەکەبەکەش تەواو دەبیت و کۆتایی دیت ، بەلام فەرمایشت و زانست زانیاری (خوای گەورە) تەواو نابیت ، بەراستی (خوای گەورە) زۆر بەدەسەلاتە زۆریش دانایە ..!!

ئە م (قورئانە) بەلگە و رووناك کەروەی ئاشکرایە : (خوای گەورە)دەفەرموویت : ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَكُم بُرۡهَٰنٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ نُورٗا مُّبِينٗا ١٧٤﴾ [النِّسَاء : ١٧٤] واتە : ئەی خەلکینە ئەم بەراستی لەلایەن پەروەردگارتانەوە بەلگە و نیشانەی روون وئاشکراتان بۆ هاتووە کە محمد ﷺ و نوور و رووناکی یەکی ئاشکراشمان بۆ دابە زاندوون کە (قورئانی پیرۆزە) ..!!

دووەم : فەزل گەورەیی قورئان لە فەرموودەکانی پیغەمبەری خوا دا ﷺ :

ئەهلی قورئان ئەهلی (خوای گەورە) واتە : ئەو کۆمەڵە کەسانە لە (خوای گەورە) نزیکن و تایبەتن :

لە (ئەنسی کوری مالك) رضي الله عنه دەڵیت : لە پیغەمبەری خوا ﷺ : ((إنَّ للهِ تعالى أهلِينَ من الناس : أهلُ القرآنِ ، هم أهلُ اللهِ و خاصتُه)) .[1] واتە: بۆ (خوای گەورە) دوو ئەهل هەیە یان دوو کۆمەل مرۆڤ هەیە ، پرسیار کرا لە پیغەمبەری خوا ﷺ ئەوانە کین ؟؟! فەرمووی : ئەوانە ئەهلی قورئانن یان خەلکانی پەیوەستن بە قورئان ، ئەوانەش ئەهلی (خوای گەورەن) واتە : لە (خوای گەورە) زۆر نزیکن و تایبەتن ..!!

قورئان دەبیتە شفاعەت بۆ خاوەنەکەی لە رۆژی دوای دا ،کە بیخوینیت یان لەبەری بکات یان کار بە قورئان بکات دەبیتە تکاکاری بۆ خوینەرەکەی یان هاوەلە کەی لەرۆژی دوایی دا :

لە (ابی امامه الباهلی) رضي الله عنه دەلیت : گویم لە پیغەمبەری خوا ﷺ بوو دەی فەرموو : ((اقْرَؤُوا القُرْآنَ فإنَّه يَأْتي يَومَ القِيامَةِ شَفِيعًا لأَصْحابِهِ)) .[2] واتە: دەلیت: گویم لە پیغەمبەری خوا ﷺ بوو دەی فەرموو: قورئان بخوینن لەبەر ئەوەی لە رۆژی قیامەتا ئەبیتە شیفاعەت یان تکاکار بۆ خاوەنەکەی یان هاوەلە کەی ..!!

قورئان خوین لە بەهەشتدا پلەی بەرز وەردەگریت یان مالیکی جوانی بۆ ئامادەدەکریت لە بەهەشتدا :

لە (عبداللە بن عمر) رضي الله عنه دەلیت : لە پیغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ((يُقالُ لصاحِبِ القُرآنِ: اقرَأْ وارتَقِ، ورتِّلْ كما كنتَ تُرتِّلُ في الدُّنيا؛ فإنَّ مَنزِلَكَ عندَ آخِرِ آيةٍ تَقرَؤُها)) .[3]

واتە: بە خاوەنی یان هاوەلی قورئان خوین دە وتریت بخوینە بە جوانی و ریك و پیکی هەر وەك چۆن لە دونیادا بەم شیوەیە دەت خویند ، مالە کەت یان جیگای تۆ لە بەهەشت دا ئەو جیگایەیە کە کۆتا ئایەتی تیدا دەخوینی ..!!

قورئان خوین فریای خوینەرەکەی دەکەوی لە کفن کردنەوە :

لە (جابر بن عبداللە) رضي الله عنه دەلیت : لە پیغەمبەری خوا ﷺ : ((كانَ النبيُّ صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ يَجْمَعُ بيْنَ رَجُلَيْنِ مِن قَتْلَى أُحُدٍ، ثُمَّ يقولُ: أيُّهُمْ أكْثَرُ أخْذًا لِلْقُرْآنِ؟ فَإِذَا أُشِيرَ له إلى أحَدِهِمَا، قَدَّمَهُ في اللَّحْدِ)) .[4] واتە: لە پیغەمبەری خواوە ﷺ چوونە سەر دوو جەنازە کە لە ناو یەك کفن داپۆشرا بوون ، پاشان پیغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : کامیان لەم دووانە قورئانیان زیاتر ئەخویندەوە ..؟! کاتی دەستیان یان ئاماژەیان بۆ یەکیکیان راکیشا ، فەرمووی ئەو پیش بخەن بۆ ناو قبرەکە یان ئەلحەدەکە ..!!

هەر کۆرو کۆمەلیك لە بەر رەزامەندی (خوای گەورە) کۆببنەوە دەرس و قورئانی تیدا بخوینریت ئەوا (خوای گەورە) فریشتەو بەزەیی و رەحمەتی خۆی بۆ رەوانەی خوارەوە دەکات :

لە (ابی هریره) رضي الله عنه دەلیت : لەپیغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ((ما اجتمعَ قومٌ في بيتٍ من بيوتِ اللَّهِ تعالى يتلونَ كتابَ اللَّهِ ويتدارسونَه بينَهم إلَّا نزلت عليهِمُ السَّكينةُ وغشيتهمُ الرَّحمةُ وحفَّتهمُ الملائِكةُ وذَكرَهمُ اللَّهُ فيمن عندَه)) .[5] واتە: پیغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : هەر کۆمەلیك لەبەر رەزامەندی (خوای گەورە) کۆببنەوە لە مالیك یان لە مالە کانی (خوای گەورە) واتە : (مەزگەوت) قورئان بخوینن و لە ناو خۆیاندا دەوری بکەنەوە و واتا و ماناکەی لیك بدنەوە ، ئەوا بی گومان ئارامی ئاسوودەیی و دلنیایی ئۆقرەیی بەسەریاندا دادەباریت و ،رەحمت ومیهرەبانی دایان دەپۆشیت ، فریشتە کان دەوریان لیدەدەن و ، (خوای گەورە)ش لە بارەگای بەرزو بالای خۆ لە لای فریشتە ئەعلا باسیان دەکات ..!!

(خوای گەورە) پاداشتی قورئان خوین دەداتەوە بەپی هەر پیتیك لە قورئاندا زیاتریش پاداشتی دەداتەوە :

لە (عبداللە بن مسعود) رضي الله عنه دەلیت : لە پیغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ((من قرأ حرفًا من كتاب اللهِ فله به حسنةٌ ، والحسنة بعشر أمثالها لا أقول (الم) حرف ولكن : ألف حرف ولام حرف ، وميم حرف)) .[6] واتە: پیغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : هەرکەسی یەك پیت یان یەك حرف لە کتابی (خوای گەورە) بخوینیتەوە ، واتە : (قورئانی پیرۆز) ئەوا پادشتی خیری بۆ هەیە پاداشتە کەش (١٠) خیری بۆ ئەنووسریت ، بەلام نای لیم (الم) پیتکە یان حرفیکە بەلکو : ألف پیتکە، و لام پیتکە، و میم پیتکە ..!!

ریزگرتن لە ئەهلی (قورئان) خوین و ئەوانەی قورئانیان لەبەرە :

لە (أبی موسی الاشعری) رضي الله عنه دەلیت : پیغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ((إنَّ من إجلالِ اللهِ إكرامَ ذي الشَّيبةِ المسلمِ ، وحاملِ القرآنِ غيرِ الغالي فيه ولا الجافي عنه ، وإكرامِ ذي السُّلطانِ المُقسِطِ)) .[7] واتە: لە پیغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : لە پایە بلندی و بەرزی و ریزگرتن (خوای گەورە) ئەوەیە کە ریز بگیریت لە موسلمانیکی سەر سپی یان بەسالاچوو وە هەلگری قورئان بە مەرجی کە زیادە رووەوی تیدا نەکات هەلەی دەستوری خوینەوەی و نا رەوانی تیدا نەکات وە ریزگرتن لە سولتانیکی راستگۆ و دادپەروەر یان کار بەدەستیکی راستگۆ و دادپەروەر ..!!

---

[1] - صحيح جامع برقم (٢١٦٥).
[2] -صحيح مسلم برقم (٨٠٤).
[3] - سنن ابي داود برقم (١٤٦٤).
[4] -صحيح البخاري برقم (١٣٤٣).
[5] - صحيح سنن ابي داود برقم (١٤٥٥).
[6] - صحيح جامع برقم (٦٤٦٩).
[7] - صحيح الجامع برقم (٢١٩٩).

قورئان خوین خەلاتی ریزو تکریمی دەخریتە سەر شان ، یان عەبای ریزو شکۆ و تکریمی دەخریتە سەر شان ، و یان تاجی ریز و شکۆ و تکریمی پی دە بەخشریت :

لە (أبی هريره) رضي الله عنه دەلیت : لە پیغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ((يجیء القرآن يوم القيامة فيقول : يارب حله فليس تاج الكرامة ثم يقول : يارب زده فيلبس حلة الكرامة ثم يقول : يارب ارض عنه فيرضی عنه فيقول: اقرأ و ارق و يزاد بكل آية حسنة)) .[1] واتە: قورئان لە رۆژی قیامەت دا دیت و دەفەرموویت : خوایە ، بیرازینەوە بە خشل و گەوهەر ، ئیتر تاجی کرامەتی دەکریتە سەر ، ئینجا دەفەرموویت : خوایە ، بۆ زیاتر بکە ، ئینجا پۆشاکی ریزداری دەکریتە سەر ، ئینجا دەفەرموویت : خوایە ، لی زای بە ، ئەویش لی رازی دەبیت ، دەفەرموویت : بخوینە و بەرزبەرەوە ، هەموو ئایەتیکیش چاکەیەکی بۆ زیاد دەکریت ..!!

نموونەی قورئان خوین :

لە (أبی موسى الاشعری) رضي الله عنه دەلیت: لە پیغەمبەری خوا ﷺ دەفەرمووی : ((مَثَلُ المُؤْمِنِ الذى يَقْرَأُ القُرْآنَ كالأُتْرُجَّةِ، طَعْمُها طَيِّبٌ ورِيحُها طَيِّبٌ، ومَثَلُ الذى لا يَقْرَأُ كالتَّمْرَةِ، طَعْمُها طَيِّبٌ ولا رِيحَ لَها، ومَثَلُ الفاجِرِ الذى يَقْرَأُ القُرْآنَ كَمَثَلِ الرَّيْحانَةِ، رِيحُها طَيِّبٌ وطَعْمُها مُرٌّ، ومَثَلُ الفاجِرِ الذى لا يَقْرَأُ القُرْآنَ كَمَثَلِ الحَنْظَلَةِ، طَعْمُها مُرٌّ ولا رِيحَ لَها)) .[2]

واتە: لە پیغەمبەری خوا ﷺ دەفەرموویت : نموونەی ئەو ئیمانداری قورئان خوین ، وەکو نموونەی (الاترجە) کە خورمایەکی بۆن خۆش و تام خۆشە ، نموونەی ئەو ئیماندارەش ك قورئان ناخوینی وەکو نموونەی ئەو خومایە یە کە تامی خۆشە و بەلام بۆنی نیە ، نموونەی ئەو کەسەی خراپە کاریشە کە قورئان دەخوینی وەکو نموونەی ریحان وایە ، چونکە بۆنی خۆشە تامی تالە و ناخۆشە ، نموونەی خراپە کاریش کە قورئان نا خوینی ، وەکو نموونەی (الحنظلة) واتە : کوژارکە وایە ، هەم تامی ناخۆشە تالە هەم بۆنیشی نیە ..؟!!

نموونەی کەسی دوو روو کە قورئان نا خوینی :

لە (أبی موسى الاشعری) دەلیت: لە پیغەمبەری خوا ﷺ دەفەرمووی : ((المُؤْمِنُ الذى يَقْرَأُ القُرْآنَ ويَعْمَلُ بهِ: كالأُتْرُجَّةِ، طَعْمُها طَيِّبٌ ورِيحُها طَيِّبٌ، والمُؤْمِنُ الذى لا يَقْرَأُ القُرْآنَ، ويَعْمَلُ بهِ: كالتَّمْرَةِ طَعْمُها طَيِّبٌ ولا رِيحَ لَها، ومَثَلُ المُنافِقِ الذى يَقْرَأُ القُرْآنَ: كالرَّيْحانَةِ رِيحُها طَيِّبٌ وطَعْمُها مُرٌّ، ومَثَلُ المُنافِقِ الذى لا يَقْرَأُ القُرْآنَ: كالحَنْظَلَةِ، طَعْمُها مُرٌّ - أوْ خَبِيثٌ - ورِيحُها مُرٌّ)) .[3] .[4] واتە: لە پیغەمبەری خوا ﷺ دەفەرموویت : نموونەی ئەو ئیمانداری قورئان خوین ، وەکو نموونەی (الاترجە) کە خورمایەکی بۆن خۆش و تام خۆشە ، نموونەی ئەو ئیماندارەش ك قورئان ناخوینی وەکو نموونەی ئەو خومایە یە کە تامی خۆشە و بەلام بۆنی نیە ، نموونەی ئەو کەسەی خراپە کاریشە کە قورئان دەخوینی وەکو نموونەی ریحان وایە ، چونکە بۆنی خۆشە تامی تالە و ناخۆشە ، نموونەی دوو روو کە قورئان نا خوینی ، وەکو نموونەی (الحنظلة) واتە : کوژارکە وایە ، هەم تامی ناخۆشە تالە هەم بۆنیشی نیە ..؟!!

هاودەمی چاك وەك بۆن فرۆش وایە یان مسك فرۆش وایە ئەگەر هیچت لی دەست نەکەویت بۆنە خۆشەکەیت بۆ دیت :

لە (أنس بن مالك) رضي الله عنه دەلیت : لە پیغەمبەری خوا ﷺ دەفەرمووی : ((مثلُ المؤمنِ الذى يقرأ القرآنَ مثل الأُترُجَّةِ ريحها طيبٌ وطعمُها طيبٌ، ومثلُ المؤمنِ الذى لا يقرأُ القرآنِ، كمثلِ التمرةِ طعمُها طيبٌ ولا ريحَ لها، ومثلُ الفاجرِ الذى يقرأُ القرآنَ كمثلِ الرَّيحانةِ، ريحُها طيبٌ وطعمُها مُرٌّ، ومثلُ الفاجرِ الذى لا يقرأُ القرآنَ، كمثلِ الحنظلةِ، طعمُها مُرٌّ، ولا ريح لها، ومثلُ الجليسِ الصالحِ، كمثلِ صاحبِ المسكِ، إن لم يصبْك منه شيءٌ، أصابك من رِيحه، ومثلُ جليسِ السوءِ كمثلِ صاحبِ الكيرِ إن لمْ يصبْك من سوادِه أصابك من دُخانِه)) .[5] نموونەی ئەو ئیمانداری قورئان خوین ، وەکو نموونەی (الاترجە) کە خورمایەکی بۆن خۆش و تام خۆشە ، نموونەی ئەو ئیماندارەش ك قورئان ناخوینی وەکو نموونەی ئەو خومایە یە کە تامی خۆشە و بەلام بۆنی نیە ، نموونەی ئەو کەسەی خراپە کاریشە کە قورئان دەخوینی وەکو نموونەی ریحان وایە ، چونکە بۆنی خۆشە تامی تالە و ناخۆشە ، نموونەی خراپە کاریش کە قورئان نا خوینی ، وەکو نموونەی (الحنظلة) واتە : کوژارکە وایە ، هەم تامی ناخۆشە تالە هەم بۆنیشی نیە ..؟!! نموونەی هادەمی چاك وەکو بۆن فرش وایە یان وەکو مسك فرۆشە ئەگەر هیچت لی دەست نەکەویت بۆنە خۆشەکەیت بۆ دیت ، نموونەی هاودەمی خراپیش وەك ئاسنگەر وایە ، ئەگەر گرە رەشەکەیت بەر نەکەویت دووکە لەکەیت بۆ دیت بەسەرتدا ..!!

هەر کەسیك پی خۆش بیت (خوای گەورە) و پیغەمبەرەکەی خۆشی بویت ، با (قورئان) بخوینیتەوە لە ناو لاپەرەی مصحف دا :

لە (عبدالله بن مسعود) رضي الله عنه دەلیت : لە پیغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ((مَن سرَّهُ أن يُحِبَّ اللَّهَ ورسولَهُ فليقرَأْ فِي المُصحَفِ)) .[6]

واتە : لە پیغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی : هەرکەسیك پی خۆش بیت (خوای گەورە) و پیغەمبەرەکەی خۆشی بویت ، با (قورئان) بخوینیتەوە لە ناو لاپەرەی مصحف دا ..!!

(خوای گەورە) کە سانیك بە هۆی ئەم (قورئانە)وە بەرز دەکاتەوە سەری دەخات ، کەسانیکش پی زلیل و سەر شۆرو ژیر دەخات ..!!

لە (عمر بن خطاب) رضي الله عنه دەلیت : لە پیغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ((إنَّ اللَّهَ يَرْفَعُ بهذا الكِتَابِ أَقْوَامًا، وَيَضَعُ به آخَرِينَ)) .[7]

واتە : (خوای گەورە) کە سانیك بە هۆی ئەم (قورئانە)وە بەرز دەکاتەوە سەری دەخات ، کەسانیکش پی زلیل و سەر شۆرو ژیر دەخات ..!!

---

[1]- صحيح جامع برقم (٨٠٣٠).
[2]-صحيح البخاري برقم (٧٥٦٠).
[3]- صحيح البخاري برقم (٥٠٥٩).
[4]-صحيح البخاري برقم (٧٥٦٠).
[5]- سنن ابو داود برقم (٤٨٢٩).
[6]- صحيح جامع الصغير برقم (٨٧٢٥) .
[7]- صحيح مسلم برقم (٨١٧).

مووژده بۆ ئەو کەسانەی دەست بە (قورئانەوە) دەگرن :

لە (جبير بن مطعم) رضي الله عنه دەلیت : لە پیغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ((أَبشِروا ، فإنّ هذا القرآنَ طرفُه بيدِ اللهِ ، و طرفُه بأيديكم ، فتمسَّكوا به ، فإنكم لن تَهلِكوا ، و لن تَضلُّوا بعده أبدًا)) . [1]

واتە: مووژدە تان لی بیت ، بەراستی ئەم (قورئانە) لایەکی بەدەستی خواوەیە و ، لایەکی بەدەستی ئیوەوەیە ، جا زۆر باش وچاکە دەستی پیوە بگرن ، بەراستی هەرگیز تیا ناچن لە دوای دەست گرتنتان بە قورئانەوە ..!!

قورئان رینموویی و رووناکیە ئەو کەسەی دەستی پیوە بگریت :

لە (زيد بن أرقم) رضي الله عنه دەلیت : لە پیغەمبەری ﷺ فەرمووی : ((أما بعد ألا أيها الناس ! فإنما انا بشر يوشك أن يأتيني رسول ربى فأجيب و أنا تارك فيكم ثقلين أولهما كتاب الله فيه الهدى والنور من استمسك به و اخذ به كان على الهدى و من أخطاء ضل فخذوا بكتاب الله تعالى و استمسكوا به وأهل بيتى أذكر كم الله فى أهل بيتى أذكركم الله فى أهل بيتى)) . [2]

واتە: لە پیغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ئەی خەلکینە ..!! من ئادەمیزادیکم وا نزیکە یان وا گومان دەکەم پەیامبەری یان نوینەری پەروەردگار بیت بۆ لام ، وە منیش وەلامی بدەمەوە ، منیش دوو شتی زۆر گران و سەنگینم لە نیوتاندا بە جیهیشتووە ، یەکەمیان : کتابی الله یە ، یان (قورنانی پیرۆزی (خوای گەورە) یە) رینموویی رووناکی تیدایە ، هەرکەس دەستی پیوە بگریت و وەری بگریت لەسەر رینموویيە واتە : لەسەر هیدایە تە ، هەر کەسیش پشتی تی بکات و یان خۆی لی هەلە بکات ئەوا گومرا دەبیت ، جا دەست بگرن بە (قورئان) نەوە و وابەستەی (قورئان) بن ، ئینجا ئاگاتان لە خانەوادەی من بیت ، واتە : (أهل بيت) ، لە بەر خوا دەربارەی خانەوادەی خۆم ئاگادارتان دەکەمەوە لەبەر خوا دەربارەی خۆم ئاگادارتان دەکەمەوە ..!!

بەراستی (خوای گەورە) کە سانی تایبەتی خۆی هەیە لە نیو خەلکی دا ئەویش ئەهلی (قورئانن) :

لە (علي بن ابي طالب) رضي الله عنه دەلیت : لە پیغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ((أهل القرآن أهل الله وخاصته)) . [3]

واتە: بەراستی (خوای گەورە) کەسانی تایبەتی خۆی هەی لە نیو خەلکیدا : ئەوانیش ئەهلی (قورئان) پەروەرانن خەلکیکی تایبەتی (خوای گەرو) و دۆستە تایبەتەکانی پەروەردگارن ..!!

(قورئان) (حبل یان پەتی یان گوریسی) دریژکراوی (خوای گەورە) یە ، لە ئاسمانەوە بۆ سەر زەوی دا :

لە (ابو سعيد الخدرى) رضي الله عنه دەلیت : لە پیغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ((كتابُ اللهِ هو حبلُ اللهِ الممدودَ من السماءِ إلى الأرضِ)) . [4]

واتە: (قورئان) (حبل یان پەتی یان گوریسی) دریژکراوی (خوای گەورە) یە ، لە ئاسمانەوە بۆ سەر زەوی دا ..!!

ئەو کەسەی (قورئان) دە خوینیت لە ریزلی گیراو چاکە خوازەکاندایە :

لە (عائشة أم المؤمنين) – رضي الله عنها) دەلیت : لە پیغەمبەری خوا ﷺ دەفەرمووی : ((الذى يَقرأُ القرآنَ و هوَ ماهِرٌ به مع السَّفَرَةِ الكِرامِ البَرَرَةِ ، و الذى يَقرؤُهُ و هوَ عليه شاقٌّ لهُ أجْرانِ)) .[5]

واتە: ئەو کەسەی کە (قورئان) دە خوینیت و لی تی دەگات و لیشی (ئازایە) لە گەل ریز لی گیراوە چاکە خوازەکاندا یە ، ئەو کەسەشی کە دەیخوینیت و بەلایەوە قورس گرانە بە حال دە توانی بی خوینیت ، ئەوا دوو پاداشتی بۆ هەیە ..!!

کاتیك خولیایی (قورئان) یان هاودەمی (قورئان) دەچیتە بە هەشتەوە پلە پلە بەرز دەبیتەوە :

لە (ابو سعيد الخدرى) رضي الله عنه دەلیت : لە پیغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ((يُقالُ لصاحبِ القرآنِ إذا دخلَ الجنةَ :اقرأْ واصعدْ .فيقرأُ ويَصْعَدُ بكلِّ آيةٍ درجةً حتى يقرأَ آخرَ شيءٍ معه)) .[6]

واتە: کاتیك ئەو کەسانەی کە هۆگری (قورئان) یان خولیاو هاودەمی (قورئانن) لە دونیادا پییان دە ووتریت :بخوینە و پلەت بەرزبەوە ، ئەویش دەخوینیت و بە هەموو ئایەتیك پلە یەك بەرز دەبیتەوە تاکو کۆتا ئایەت لەبەر دەیخوینیت ..!!

بەردەوام بن لە خوینەوەی (قورئان) :

لە(ابو موسى الاشعرى) رضي الله عنه دەلیت : لە پیغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : ((تَعاهَدُوا هذا القُرْآنَ، فَوالذى نَفْسُ مُحَمَّدٍ بيَدِهِ لَهو أشَدُّ تَفَلُّتًا مِنَ الإبِلِ فى عُقُلِها)) . [7]

واتە: بەردەوام بن لە خوێندنی قورئان، سوێند بە ئەو زاتەی کە نەفسی موحەممەدی بە دەستە خێرایی لە بیرچوونی قورئان زیاترە لە خێرایی خۆ دەربازکردنی وشتر لەو پەتەی پێوەی بەستراوە..!!

(خوای گەورە) بەهۆی خویندنی سورەتی (الإخلاص) هاوەلیکی پیغەمبەری خوای ﷺ خۆش ویست یان بەهۆی خویندنی قورئانەوە :

لە (عائشة أم المؤمنين) – رضي الله عنها – دە ليت : ((أنَّ رسولَ اللَّهِ ﷺ بعثَ رجلاً على سريَّةٍ فَكانَ يقرأُ لأصحابِهِ فى صلاتِهِم ، فيختمُ بِ قل هوَ اللَّهُ أحدٌ ، فلمَّا رجعوا ذَكروا ذلِكَ لرسولِ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم ، فقالَ : سلوهُ لأيِّ شيءٍ فعلَ ذلِكَ . فسألوهُ . فقالَ :لأنَّها صفةُ الرَّحمنِ عزَّ وجلَّ ، فأنا أحبُّ أن أقرأَ بها . قالَ رسولُ اللَّهِ : أخبروهُ أنَّ اللَّهَ عزَّ وجلَّ يحبُّهُ)) . [8]

واتە: لە عائیشەوە -ڕەزای خوای لێبێت- دەڵێت: «پێغەمبەری خودا -صلى الله عليه وسلم- پیاوێکی دەستنیشانکرد بۆئەوەی ببێتە بەرپرسی سوپایەک؛ لە کاتی پێشنوێژیدا بۆیان بەردەوام بە (قل هو الله أحد) -سورەتی الإخلاص- (خوێندنەوەی قورئانی) تەواو دەکرد»، کاتێک گەڕانەوە ئەمەیان بۆ پێغەمبەری خودا -صلى الله عليه وسلم- باسکرد، فەرمووی: پرسیاری لێبکەن بۆچی ئاوا دەکات؟ ئەوانیش پرسیاریان لێکرد، ووتی: چونکە (ئەم سورەتە) سیفەتی خودای میهرەبانی تێدایە، منیش حەز دەکەم بیخوێنمەوە، پێغەمبەری خودا -صلى الله عليه وسلم- فەرمووی: «پێی بڵێن کە خوای گەورە خۆشی دەوێت»..!!

---

[1]- صحيح جامع برقم (٣٤) ، اخرجه البزار برقم (٣٤١٢) .
[2]- السراج المنير صحيح جامع الصغير به كوردى برقم (٤٦٣٤) صفحة (٥).
[3]- السراج المنير صحيح جامع الصغير به كوردى برقم (٤٦٣٧) صفحة (٦).
[4]-صحيح جامع الصغير (للسيوطي) برقم (٦٢٠٢).
[5]- صحيح جام الصغير برقم (٥٤٩٧) ،صحيح البخاري برقم (٤٩٣٧) ، صحيح مسلم برقم (٧٩٨)، سنن ابي داود برقم (١٣٠٧).
[6]-صحيح جامع الصغير للسيوطي برقم (٨١٢١) ، صحيح ابن ماجه برقم (٣٠٦٢) ،شيخ الالباني في سلسلة صحيحة (٢٨٢/٥)، صحيح ابي داود برقم (١٣١٧).
[7]-صحيح مسلم برقم (٧٩١).
[8]- سنن النسائي برقم (٩٩٢).

القرآن الكريم